

Megjelenik minden vásár-
nap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Szabó Albert könyvnyom-
dáiban Kézdi-Vásárhelytől,
hova úgy a lap beltartalmi
részét illető közlemények,
mint az előfizetések, hirdet-
mények, nyilvtéri cikkek
stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soron-
ként 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos gar-
mond-sorért vagy annak
terfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beírt
táblánál 30 krajczár bélyeg-
díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer meg-
jelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyi-
tunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhat-
nak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel
még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük
azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedje-
nek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy
lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Iparunk és kereskedelmünk érdekében.

II.

A mi iparunk és kereskedelmünk nem len-
dít ugyan valami nagyot az általános köz-
állapotokon, de viszonyítva a kis részecskét
az egészhez, mint cseppet a tengerhez, mi is
mértő figyelmet érdemlünk. Mert senki sem
tagadhatja el tőlünk, hogy fajunknak van
érzéke az ipar és kereskedelem egyes ágai
iránt, megvan ehez jogosultsága és köteles-
sége is annak fejlesztésére magán, társadalmi,
nemzeti és állami vonatkozású érdekeinél
fogva minden erejét mozgásba hozni.

Iparunk és kereskedelmünk emelésének
legfőbb nyitja és rugója az lehet, ha termé-
nyeink forgalomba hozatalának megvan a
maga állandó piacza. Ha mi, — mint előző
cikkünkben említettük — a hadfelszerelési
szükségletek előállítását által ipartermé-
nyeinknek itthon egy kis piacot biztosíthat-
nánk is, ezzel célunkat alig közelíthetjük
volna még meg is.

Tudjuk, hogy a Romániával fennálló vám-
háború mily érzékenyen hatott és hat ma is
első sorban székely iparunkra. Ezzel nem azt
mondjuk, hogy Románia maga nem jobban
snyilja a háborút, de jelezzük helyi viszonyun-
kat s ráutalunk arra, hogy bizony nekünk
okvetetlenül piaczra van szükségünk ipar-
cikkeink számára és nagyon érdekel ben-
nünket, ha erre valahol és valamely irány-
ban utat, módot láthatunk.

Már többször megemlékeztünk arról, hogy
mi nyugat és kelet közé beékelve, a kettő
között közvetlen és természetes közvetítő sze-
repre vagyunk hivatva. Mi ipar és kereske-
delmi cikkeinkkel hiába akarunk nyugaton
piacot szerezni, mert kulturális viszonyaink-
nál fogva nyugat kulturájával szemben, ez
idő szerint, a versenyt még nem vagyunk

képesek kiállani. Nekünk tehát, már azon
indoknál fogva is keleten kell állást fog-
lalnunk, s ehhez meg is volna, készen ál-
lana, kezünkben van a természet egyik leg-
hatalmasabb eleme, csak épen volnánk arra
valók, hogy ki tudnók önhasznunk és elő-
nyűnkre használni.

A természet e hatalmas vízi-utja, a mi ipar
és kereskedelmi cikkeink szállítására az öreg
Duna. »A párisi szerződés szerint az Alduná-
nak kereskedelmi forgalma szabad«, csak hogy
fájdalom e szabadságot úgy látszik nem mi,
mint erre természeti hivatásunknál fogva is
legilletékesebbek, használjuk ki. Oroszország
ugy látszik már is megelőzött bennünket. Ő
kereskedelme és politikája számára a partok
mentét egyre foglalja el. Oroszországnak ez
szabadságában áll, de ép úgy szabadságunk-
ban állott volna nekünk is.

Nekünk már két évtizede kereskedelmi
miniszterünk, de kereskedelmi politikánk
mostanáig még nem volt. Mutatja ezt a
Vaskapu szabályozásának ma napig történt
elhuza-halasztása, hanyagolása.

Most pedig tudjuk, hogy e nagyfotosságu
viziut teljesen egy idegen gőzhajós társaság
monopoliumában van, melylyel szemben
Barossnak is megtört minden erélye s így a
Vaskapun alól az összes forgalmat az orosz
gőzhajós vállalatok kerítették magukhoz.

Mire fog ez vezetni, majd meglátjuk, mert
e révén az oroszosítás rohamosan halad. És
még mi van a dologban? Mig mi Romániával
vámháborúban állunk: addig Oroszország
kereskedelmével oly erős állást foglalt, oly
nagy hajó-parkot gyűjtött az Aldunán, hogy
az osztrák gőzhajótársaság veresége e téren
teljes. Románia és Bulgária kereskedelme
pedig teljesen feléje irányul. Most pedig, mi-
után a Vaskaput megnyitottuk, először Szer-
biát, mely tárt karokkal vár minden muszkát,
majd a jövő tavasszal már Belgrád és a Szá-
váig fog elfoglalni minden tért és Magyaror-
szág orra előtt tovább haza, Oroszországba
szállítani minden szállítható nyers terméke-
ket, s így esetleg — bár szomorú vigasztalás
— tért nyit a mi iparcikkeinknek is. De mig
ez teljesen bizonytalan reménykedés marad,
bizonyos az, hogy Magyarország közgazda-
sági előhaladása, kereskedelme, ipar fejlődése
és nyers termékeinek piaci biztosítása telje-
sen fel lett adva és kiszolgáltatta a jövő esé-
lyeinek és igen sok tekintetben Oroszország
szeszélyeinek és önkényének. Az élehetetlen
kereskedelmi politikának első sorban ekép az
iparos osztály fogja megadni az árát. Videant
ergo consules!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház január 17-én két napi szünet
után folytatta tárgyalásait s a honvédelmi tárca
költségvetésének tárgyalásába kezdett. Az elő-
dói széklet ezuttal ifju Andrássy Gyula gróf fog-
lalta el, egyenes örökösse annak a politikának,
mely a magyar honvédséget megeremeltette.
Ugyanaz a lelkesedés szólott a mai előadó ajkai-
ról, a mi husz évvel ezelőtt az akkori honvédelmi
minisztert, idős Andrássy Gyula grófot eltöltötte.
Ifju Andrássy Gyula a ház általános figyelmétől
kiszerve érdekes beszéddel ajánlotta elfogadásra a
költségvetést. Hangsúlyozta, hogy a honvédség-
nek el kell foglalnia azt a helyet, melyet a haderő
érdeke s a magyar név dicsősége megkövetel; de
mindenkor figyelembe kell venni azt, hogy a pénz-
ügyi egyensúly meg ne zavartassék a haderő eme-
lése által.

Perczel Miklós határozati javaslata után Mün-
nich A. több gyakorlati kérdésre hivatva föl a minis-
ter figyelmét. Fejtegette, hogy a közös hadsereg-
ből a tisztek áthelyezését a honvédséghez szü-
kebbre kell szorítani s fölvetette azt az eszmét,
nem lenne-e jobb az újonczosági időt más évszakra
áthelyezni. Polónyi Géza panaszt emelt a miatt,
hogy a magyar csapatok az országban kívül tartat-
nak s a közös hadsereg tisztjei a honvédséghez
áttételve nem teszik le a honvédségi esküt.

A képviselőház folytatta szombaton a honvé-
delmi tárca költségvetésének általános tárgyalá-
sát. Napirend előtt Berzeviczy államtitkár, mint
budapest-józsefvárosi képviselő igazoltatott a sza-
bályszerű 30 nap fentartásával. Az általános vitát
Kaas Ivor báró nyitotta meg, ki azt fejtegette,
hogy orosz támadás esetén, az orosz hadsereg
2—3 nap alatt Erdély szorosaiban teremhet s
Magyarországot Komáromig védtelenül találja.
Ezzel kapcsolatban egy sereg számadattal akarta
évről évre igazolni, hogy az újabb alkotmányos
korszak alatt Ausztriában a közös költségvetés-
ből jóval nagyobb összegek fordítottak vár- és
katonai építkezésekre, bár kénytelen volt koncede-
álni, hogy az osztrák területen lévő várművek
Magyarország védelmére is szolgálnak. Utána
Orbán Balázs és Tóth Ernő beszéltek — ugyan-
csak nem fogadva el a költségvetést, mivelhogy
törvénynyé nem lett javaslaton alapszik. Orbánnak
haragos kifakadásai éppen ellenkező hatást: élénk
derűtséget szültek még a szélbalon is.

Erre általános figyelem és érdeklődés közt báró
Fejérváry honvédelmi miniszter emelt szót. Nem-
csak érvekkel, de kedélyvel és humorral is beszélt
— jó hangulatban tartva a házat s még azokat is,
a kikkel vitatkozott. Arra a vádra, hogy a hon-
védség nemzeti szelleme hanyatlott volna, kérdé:
höl és miben? Tényeket kért, de ilyeneket senki
föl nem hozott. Ugyancsak konkrét esetek föle-
mlesztését kívánta arra nézve is, hogy a közös had-
seregből a honvédséghez átvitt tisztek emitt nem
tesznek esküt. Kaasnak a várépítésekre nézve
megjegyzte, hogy azokban a fontosság szerint sor-
rendet kell tartani s a hadügyi kormány figyel-
mét nem kerülte el Erdély. Majd kilátásba helyezé,
hogy a Ludovika-Akadémia kibővítése iránt lehe-
tőleg még az ülészak alatt javaslatot fog bejesze-
teni s végül meggyőzően mutatva ki, mennyire
tarthatatlan az ellenzék érvelése, melynél fogva
a költségvetést nem fogadja el. Polónyival szem-
ben általános zajos derűtséget keltve, találon
megjegyzé, hogy nem az új divatu néptribunokat
szólták az iránt megkérdezni, hogy kiket keljen
kitüntetni.

A honvédelmi miniszter beszédére felhangzott
tetszésnyilatkozatok után Nagy István beszélt,
sokat citálva Tisza Kálmán és Pulszky régibb
beszédeiből, mire Pulszky Agost előadta, hogy e
cizatumok nem illenek a mai vita konkrét tárgyára.

Végül a honvédelmi miniszter tett még pótló-
lag pár rövid észrevételt Bolgár és Tóth beszéde-
ire s ezzel az ülés véget ért. — Az általános vitára
még három ellenzéki szócnok volt följegyezve.

Egyesületi élet.

I.

A kézdivásárhelyi és vidéki „Rudolf”-kórház közgyűlése.

K.-Vásárhelyt, 1890. január 20.

Jótekony intézeteink legifjabbika a kézdivásárhelyi s vidéki «Rudolf»-kórház az 1889. évről beszámoló rendes közgyűlését vasárnap (január 19-én tartotta meg a városház disztermében. Bár az intézet alapító elnöke: Szentkereszty Stephanie báróné ezuttal egészsége helyreállítása miatt távolléván, a közgyűlésen nem jelenhetett meg, mégis általános s nagy érdeklődés mellett folyt le az. Az elnöki tisztet Székely János ref. pap, intézeti alelnök teljesítette, lelkes beszédben emlékeztetve meg az intézet alapító-elnökéről, a fenntartó s segélyező testületekről s egyénokről. Majd a mély fájdalom hangján esetelte ama kipótolhatatlan nagy veszteséget, mely hazánkat s intézetünket is Rudolf trónörökös Ő Fensége elhunytával érte s indítványára, melyet a közgyűlés felállva hallgatott végig, jegyzőkönyvben megörökített a legmagasabb védnök emléke. Utána Erdélyi Károly titkár tett jelentést mindazon ügyekről, melyek a lefolyt évben az intézet életében előfordultak; igen melegen emlékezett meg Rudolf trónörökös Ő Fenségéről s mély figyelem közt terjesztette elő Stefánia özvegy trónörökösének a kórház részvétirátáért táviratilag küldött köszönését. A titkári jelentésért, mely mindenben hű tükre volt a lefolyt évnék, őszinte köszönet szavaztatott. Erre Dobay János igazgatói, szakszerűen összeállított jelentését olvasta fel, a melyből kiemelendők tartjuk, hogy a kórházban 5 év alatt már 1000-nél több, a mult évben pedig 254 (185 férfi és 69 nő) beteg ápolatott, a kinek ápolása naponta 63 krajczárba került; a 254 közül 20 helybeli s 234 vidéki illetőségű; ápolási díjából 1672 frt 87 kr folyt be. Majd dr. Sinkovits Ignác lovag, kórházi főorvos tett részletes, a tudomány szempontjából igen érdekes orvosi jelentést, a mely mint az előző igazgatói jelentés is, meleg elismeréssel vétetett tudomásul s mindketőnek hálás köszönet nyilváníttatott a kórház vezetésében érdekében tanúsított tevékeny szolgálataikért. Kovács Károly pénztárnoki jelentése következett erre, mely szerint az intézet vagyona 1889-ben 2006 frttal növekedett s jelenleg 32801 frtot tesz; a közgyűlés a szép eredményt természetesen örömmel fogadta s az áldozatkész, buzgó pénztárnoknak közhasznú munkásságáért meleg köszönettel adózott s a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján őt az 1889. évi számadás terhe alól fölmentette. A szintén Kovács Károly pénztárnok által előterjesztett költségvetés jóváhagyatván, elhatározatott Erdélyi Károly indítványára, hogy január hó 30-án, mint az intézet volt legmagasabb védnöke: Rudolf trónörökös elhunytának első évfordulóján requiem rendeztessék, a melyre az összes testületek, hivatalok meghívandók; az intézessel Erdélyi Károly és Vajna Károly bíztatt meg. Tóth Sámuel buzgó igazgatósági tag elhunytá fölött meleg részvétet fejeztetvén ki, helyébe Nagy Ferencz (L. fia) választatott meg egyhangulag.

Végül elnök megköszönve a szíves érdeklődést, s a jegyzőkönyv hitelesítésére Baló Lászlót és Vajna Károlyt kinevezvén, a közgyűlést bezárta.

Erdélyi Károly titkár jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Kórházunk lefolyt évi működésére vonatkozó jelentésemet — mint ezt a reám ruházott kötelesség parancsolja — bátor vagyok előterjeszteni a következőkben:

Legutóbbi közgyűlésünk óta semminemű gyűlések nem tartattak, minthogy annak szüksége fönn nem forgott. Ebből a körülményből azonban teljességgel nem lehet arra következtetni, hogy intézetünk életében és ügykezelésében pangás vagy épen hátramaradás állott volna be. Ellenkezőleg: az ügykezelés a legsekélyebb főnnakadás nélkül is a legszebb rendben folyt; mert az intézet tisztviselői és közegei teendőiket teljes odaadással és ügybuzgósággal végezték. De a jelzett körülménynek egyuttal természetes folyamánya az is, hogy nekem, mint titkárnak, nagyon kevés anyag áll rendelkezésemre, a miből jelentésemet megszerkeszthetném. Azt hiszem tehát, hogy jelentésem rövidsége, helyesebben: annak

adatokban való szűkölködése miatt jogosan számot tarthatok a t. közgyűlés egyes elnézésére.

Fájdalom, először is egy nagyon szomorú és megrendítő eseményről kell megemlékeznem. A mult év január havának végén, rómületet terjesztve szárnyalt végig a világon egy lesújtó hír, hogy Rudolf trónörökös Ő fensége, nemzetünk bálványozott személyné, a trón virága, intézetünk legmagasabb védnöke Meierlingben meghalt. A hír való volt, s a szörnyű csapás okozta kábultságból mindnyájan arra a szomorú tudatra ébredtünk, hogy Ő fenségével a trón és a haza legfényesebb reményei szállottak sirba. Nagy a mi veszteségünk, de ki merné ezzel szemben mérlegelni azt a fájdalmat, a mit a felséges királyi párs a mit a fenséges hitves szíve érez! A gyász, melybe e mérhetlen nagy veszteség az egész birodalmat borította, a szívek gyásza volt, és külsőleg is országszerte impozáns kifejezésre jutott. Intézetünk is osztozott egyaszban, hiszen minem csak a szép reményekre jogosító trónörökösöt vesztettük el Ő fenségében, hanem egyuttal védnökünket is. A lesújtó hír vétele után táviratilag részvét feliratot intéztünk Stephanie özvegy trónörökös Ő fenségéhez, a gyászlobogót kitűztük, gyászisteni-tiszteletet rendeztettünk, mely alkalommal intézetünk elnöke és titkára egy díszes koszorút helyeztek a ravatalra az intézet nevében. E koszoru a kórházban Rudolf trónörökös Ő fensége képe fölött őriztetik.

A részvétfelíratra Ő fensége a trónörökösnek főndvarmesteri hivatalától távirati köszönet érkezett.

Ott pihen már a nagyreményű királyfi ősei sirboltájában, a birodalom népeinek kegyelele örökös emlékezte felett!

Tisztelt közgyűlés! A mulandóság a mi szerény körünkben is megkövetelte a maga súlyos adóját, a mennyiben az igazgató bizottság egyik buzgó és lelkes tagját: Tóth Sámuelt az év folytán a kéréletetlen halál elragadta. Az elhunyt, kinek halála intézetünknek nézve jelentékeny veszteség, a kórház ügyei iránt tanúsított meleg érdeklődésével s jó indulatu ügybuzgóságával érdemessé tette magát arra, hogy emléke jegyzőkönyvünkben megörökíttessék.

Engedje meg nekem a tisztelt közgyűlés, hogy a kegyeletadójának e lerovása után áttérhessek az intézetünk életében a mult év folyamán felmerült egy-két figyelemre méltóbb mozzanatra felsorolására.

Ilyennek tartom én első sorban azt, hogy a Szöcs József személyében egyesítve volt igazgatói és gondnoki állás külön választatott, mely intézkedés által elég lett téve alapszabályainknak is, melyekben külön igazgató s külön gondnokról tétetik említés. Igazgatóvá Dobay János városi rendőrkapitány, gondnokká pedig Baló László felsőnépiskolai tanító lettek megválasztva. Az év folyamán alkalmunk volt meggyőződést szerezhetni arról, hogy e két tetterős, ügybuzgó egyén működéséhez, intézetünk méltán a legszebb reményeket fűzheti. Kívánjuk nekik egészséget és főképp kitartást, hogy eddigi, elismerésre méltó munkakedvüket és ügybuzgóságukat továbbra is megtartva, intézetünk hajóját az óhajtott biztos révbe kormányozni segíthessék.

Meg kell emlékeznem továbbá arról, hogy a mult év folyamán az ápolónői személyzetben is változás történt; ugyanis: Sárkány Gyuláné ápolónő a vereskereszty-egylet igazgatósága által behivatott a központba, s helyette onnét Benczur Judit ápolónő rendeltetett kórházunkhoz, ki is e minőségben azóta kifogástalanul működik.

Mulasztást követnék el, tisztelt közgyűlés, ha meg nem emlékezném intézetünk két legnagyobb jöltévőjéről. Mondanom sem kell talán, hogy ezek egyike a magyar szent korona országainak vörös kereszt-egylete, mely jelentékeny évi segélyben részesíti kórházunkat; a másik pedig intézetünk nemes szívű elnöke: br. Szentkereszty Stephanie Ő méltósága, a ki a lefolyt évben is hű maradt a városunk mindenik humán intézeténél és így kórházunknál is gyakorolt ama nagylelkű szokásához, miszerint az iratások, írszerek és postadíjakra általa az intézet érdekében sajátjából kiadott összegeket sohasem térített vissza, hanem átengedi az intézet részére alapítványul; a mint erről a mai tárgyalások folyamán is alkalma leendő a t. közgyűlésnek meggyőződést szerezhetni. Ha tekintjük, hogy a nemes bárónő nem csupán tette me anyagi áldozatokat hoz az ő kezdeményezése és buzgó tevékenysége folytán létrejött humán intézeteknek, hanem egyuttal minden idejét, gondját és tehetséget azok fenntartására és jólétük fejlesztésére szenteli: őszinte bánulattal és hálás elismeréssel kell meghajolnunk ekkora lelki nagyság előtt, mely előttünk tüzöslőplőként világítva, mutatja az atát, a mely az emberiség megelégedésének és boldogságának ígért földére vezet.

Ezzel tisztelt közgyűlés, talán már be is fejezhetném jelentésemet; mert hiszen minden egyéb, az intézet beléletében a mult év folyamán fölmerült figyelemre méltó mozzanatra, úgy szintén a kórház működésére vonatkozó statisztikai adatok is részletesen vannak felsorolva a többiközégek szak-

jelentéseiben. Merült ugyan fel olyan forma nézet, hogy a titkár az igazgatói, orvosi és pénztárnoki jelentésekből mintegy összegezve szerkesszen egy jelentést a közgyűléshez; de ez még csak nézet és nem szabály; tehát mint ilyen, sem a titkárra nézve nem lehet irányadó, sem az említett szakközégeknek nem kötelezi arra, hogy jelentéseiket felhasználás végett a közgyűlés előtt legalább egy héttel a titkárnak átadják. Erre közgyűlési határozat kellene; a mi pedig talán felesleges; tekintve, hogy ily intézkedés által csak a hiában való munka szaporíttatnék, a titkári jelentésben kivonatosa, tehát fölületesen adván elő mindaz, a mi nyomban reá a szakjelentésekben ugy is részletesen és szakszerűen előterjesztetik. Sokkal helyesebb lesz tehát megmaradni az eddigi gyakorlat mellett, mely a titkárt a saját ügykörében való megmaradásra utalja.

En tehát, tisztelt közgyűlés, nem avatkozhatva többi tisztviselő társaim ügykörébe, még csak röviden és általánosságban említem meg, hogy intézetünk a lefolyt évben is teljesen megfelelt az igényeknek és a hozzákötött várakozásnak. Biztató jelnek tekinthetjük a jövőre nézve azt az öröndetes körülményt, hogy kórházunkat az intelligensebb néposztály tagjai is kezdik igénybe venni; a mi arra mutat, hogy a kórházakkal szemben szokásos előítélet oszladozik és lassankint helyet enged egy helyesebb, tisztultabb felfogásnak. A közönség is folyvást meleg érdeklődést tanúsít intézetünk iránt; a mire a látogatók számából következtethetünk. Ha az intézetbe lépünk, azonnal szemünkbe tűnik a berendezés csinosága, kor- és czélszerűsége mellett az ott uralkodó rend és tisztaság. Hozzá tehetjük még, hogy a betegek szakszerű, előékeny és gondos ápolásban részesülnek; a mi bizonyára jelentékeny befolyással van arra, hogy ott a halálozási esetek száma aránylag oly csekély. A felügyelet, az élelmezés, a felszerelés tárgyai s a gazdálkodás sem hagynak fenn semmi kívánni valót. Kétségtelen, hogy e kedvező viszonyok nagy mértékben hozzájárulnak ahhoz, miszerint a közönség bizalma kórházunk iránt folyvást növekedőben van.

Felesleges is tán mondanom, hogy mindezen öröndetes eredmény az elnök báróné Ő méltósága erőlyes és tapintatos vezérlete alatt működő gárda, az intéző és kezelő-személyzet lelkiismeretes, buzgó munkálkodásának köszönhető. Egyenkint és egyetemesen méltók a t. közgyűlés elismerésére, és a vezér megelégedésére; a ki ha testben nincs is ez alkalommal közöttünk, de itt van lélekben s szelleme áthatja tanácskozásainkat.

Legyenek jelentésem záró szavai a távol levő elnöknek, illetve ama hő óhajtasunk őszinte kifejezésének szentelve, hogy az isteni gondviselés báró Szentkereszty Stephanie Ő méltóságát a szenvedő emberiség javára s mindnyájunk örömére még sokáig boldogul éltesse!

Titkári jelentés

(felolvasta a kézdivásárhelyi „Kereskedő-ifjak társulata” folyó hó 12-én tartott közgyűlésén Wertán István.)

Tekintetes Közgyűlés!

Tisztelt tagtársak!

Most másodízben jutott nekem azon kiváló szerencse, hogy mint társulatunk titkára szerény jelentésemet a t. közgyűlés elé terjesszem.

Csekély tehetségemhez képest a legrövidebben fogom esetenli társulatunk mult évi működésének leglényegesebb mozzanatait.

A mult év lefolyása alatt tartatott 5 rendes választmányi ülés, a melynek 46 pontja alatt különböző határozatok hozattak társulatunk érdeke előmozdítására, mely pontoknak nevezetesebbjait chronologiai sorrendben a t. közgyűlés elé fogom sorolni.

Társulatunknak a mult év december végéig volt 1 tiszteletbeli, 14 alapító, 43 rendes, 59 pártoló tagja.

Társulatunk a szokásos nyári táncmulatságát mult év június 10-én tartotta meg fényes sikerrel, a melyen egy a város mint a vidék intelligenciája vett részt. E mulatság társulatunk pénztára gyarapítására 51 frt 42 krt jövedelmezett.

Auer Béla társulatunk rendes tagja, Budapestről, könyvtárunk gyarapítására 10 kötet regényt szíveskedett adományozni, melyet társulatunk nem késett átíratban és jegyzőkönyvileg megköszönni.

Felhívások folytán utólagosan adakoztak még a következő czégek: Rust Bernát (Budapest) 20 frt, Kunz Anton és fia (Bécs) 10 frt, S. S. Neuman (Reichenberg) 10 frt, Trumau és Marienthal (Bécs) 5 frt, Fried-testvérek (Bécs) 3 frt, Fischer Gusztáv utódai (Budapest) 2 frt, Első magyar szövö-kötő gyár (Budapest) 1 frt.

Hálátlanagot követnék el, ha említetlenül hagynám azt, hogy fáradhatatlan elnökünk Miklósy Gyula szintársulatától 250 drb földszinti jegyet vett társulatunk részére 75 frttól s így társulatunk minden egyes tagja az előirt 50 kr helyett 30 krba élvezhetné azokat, miért is társulatunk buzgó elnökének jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét ez újabb szívesességért.

Jelenthetem továbbá, hogy társulatunk mult év november hó 24-én egy hangversenynyel és táncz-czal egybekötött társas-estélyt rendezett.

A hangverseny műsorát Császár Gergelyné és Lengyel Kata urhölgyek ének-duettje, Vertán Katinka urhölgy és Baló László ur szavalata, mélt. Kakutsi Adám ur felolvasása, továbbá társulatunk dal- és zeneköre által előadott darabok s végül igénytelen személyem czimbalom-szólója képezé.

Társulatunk a fentemlített műkedvelő hölgyek és uraknak, ugyszintén Czizmai Árpád urnak is, ki társulatunk zenekörében szives volt e társas-estélyen közreműködni, egyen-egyen átiratilag fejezte ki legőszintébb köszönetének nyilvánítását. Bátran elmondhatom tek. közgyűlés, hogy e társas-estély társulatunknak minden tekintetben fényére és dicsőségére szolgált; tiszta jövedelme 94 frt 25 kr volt.

Baló László ur, ki társulatunk iránt már több ízben újabb-újabb szíveséget tanusított, mult év december 8-án és 22-én felolvasó-előadást tartott a «Római birodalom történelméből», melyet társulatunk tagjain kívül még szépszámu hölgy és férfi közönség is érdeklél hallgatott. Elnökünk Baló urnak szíveségét az előadás után személyesen köszönte meg s birjuk azon szives ígéretét, hogy zsenge társulatunkért mindig szivesen fogja megtenni azt, a mi céljának előmozdítására szükséges.

Ezek után jelenthetem, hogy társulatunk decz. 31-én helyiségében Sylvester-estélyt rendezett, a melyen társulatunk tagjai szép számmal voltak jelen.

Ha társulatunk mult évi működéséről lehetőleg hü képet akarok nyújtani, nem hagyhatom említés nélkül tekintetes közgyűlés, hogy társulatunk dal- és zeneköre a mult évben is lankadatlanul, buzgóssággal tartotta próbáit hetenkint két-két órán. E téren a legnagyobb elismeréssel és hálával tartozik társulatunk Rákosi József dal- és Sebők József zenekör-vezető uraknak, kik minden díj nélkül a legnagyobb odaadással voltak szivesek vezetni.

Társulatunk anyagi viszonyaira térve, a mult évben 524 frt 37 krral gyarapodott alapunk, tehát a mult év végéig társulatunk vagyona összesen 1524 frt 49 krra megy; azt hiszem mélyen tisztelt közgyűlés, szeretett tagtársak az eléggé mutatja azt, hogy társulatunk tagjai mindnyájan egyesült erővel, egytelértéssel és szeretettel működnek azon, hogy kis társulatunk mindig kitartóan, fényesen virágzhassék. Ebből kifolyólag nem tehetem azt, hogy egyik buzgó tisztársamat Császár Dávid pénztárnokunkat ki ne emeljem, ki társulatunk pénztárának kezelését és legnagyobb részét a gazdasági teendőknél is mindig szivesen és fáradhatlan szorgalommal végezte.

Társulatunk buzgó pénztárosának már többször a legnagyobb elismerését és legőszintébb köszönetét nyilvánította, engedje meg a t. közgyűlés, hogy ezt ismételtlen tolmácsolhassam.

Itt e helyen azt hiszem nem tartja fölöslegesnek a tek. közgyűlés elősorolni azon hirlapok névsorát, melyek a mult évben olvasó-termünkben tagjaink rendelkezésére állottak.

Hirlapok a következők jáltak: „Budapesti Hirlap“, „Ellenzék“, „Fővárosi Lapok“, „Székelyföld“, „Ország-Világ“, „Magyar Salon“, „Uram-bátyám“, „Mátyás diák“, „Körlevél“, összesen 9. Társulati lapjainkat tagjaink az őszi és téli estéken nagyon rendesen és tömegesen látogatták s azt mondhatom tek. közgyűlés, hogy nem volt oly est, a melyiken a rendes tagoknak legalább fele jelen nem lett volna.

Vendégek is gyakran látogatták helyiségünket, kikkel szemben tagjaink a legnagyobb előzékenységet és vendégszeretetet tanusították.

Társulatunknak a legnagyobb öröme szolgálna, ha alapító és pártoló tagjaink ezután még gyakrabban látogatnák helyiségünket, hogy így látnak a kereskedő-ifjúságnak nemes célra törekvő lépéseit és intézményeit s e tapasztalatból ítélhesék meg a társulattá alakulásnak szükséges voltát.

Ime tekintetes közgyűlés, mélyen tisztelt tagtársak, én tehetésemhez képest röviden előadtam társulatunk mult évi működésének történetét egyes hibáimért szives elnézésüket kérve, szívem legbensőbb érzetével kívánom, hogy az isteni gondviselés ifjú társulatunkat városunk díszére tartsa meg. Magamat szives barátságukba ajánlva, kérem jelentésemet tudomásul venni.

Különfélék.

— A téli országos vásár Kézdi-Vásárhelyt folyó hó 18., 19. és 20-án folyt le és pedig a baromvásár 18., 19. és a külpiacokon 20-án. Az idő elég kedvező volt, de azért vásáros nép alig gyűlt annyira, mint közönséges vásárokon. Kevés árú és kevés vásárló volt s mindenben általános pangás mutatkozott. A barompiazc, különösen a vasárnapi eléggé élénk volt. Helybeli és idegen szeszgyárosok nagy készletet vásároltak be. Behajtatott két

nap alatt a vásárra összesen 2018 drb különböző állat s ebből eladatott 517 drb.

— Színészet. Kézdi-Vásárhely város tanácsa mult héten határozott a kézdivásárhelyi nyári színi-évadra pályázó színigazgatók kérései felett s Bácskai Julcsa igazgatónak adott engedélyt május, junius havára. Bácskai Julcsa társulata jelenleg M.-Vásárhelyen működik s egyike a vidék legjobb társulatainak.

— Baka Dániel, Kézdi-Vásárhely város köztisztviselőjében álló polgára s az ev. ref. egyház gazdasági gondnok f. hó 20-án hirtelen meghalt. Halálát tüdőgyuladással komplikált influenza idézte elő. Temetése a társadalom minden osztályának osztatlan részvéte mellett f. hó 22-én ment végbe. Haláláról két gyászjelentés adatott ki a család és egyház részéről. A családi gyászjelentést ide iktatjuk:

«Alólirottak a szív legnagyobb fájdalomával tudatják, hogy Baka Dániel kereskedő és egyházi gazdasági gondnok élete 51-ik, házassága 27-ik évében folyó évi január hó 20-án délután 1 órákor jobblétre szenderült. Halála véletlen és gyorsan jött, mint mikor a vihar kidönti az óriási csert. Az önfeláldozó édes atya, hü férj, jó testvér és nemes szívű rokont ragadott el a kérélehetetlen halál szerettei köréből! Földi része folyó hó 22-én délután 2 órákor, a szokott gyászszertartás után, fog átadatni az anyaföldnek, mely végtisztességtételre azjlsmerősök szomorú szívvel meghívattak. Kézdi-Vásárhelyt, 1890. január 20-án. Kovács Klára, bánatos özvegye. Gyermekei: Mihály, Albert, Endre, Ida, Irma. Testvérei: Baka Lajos, Baka Rebeka s gyermekei. A bánatos özvegy testvérei: Kovács Lajos s gyermekei, néhai Kovács Dániel neje sz. Silveszter Róza s gyermekei, id. Tóth Istvánné sz. Kovács Ida s gyermekei, K. Csizsár Józsefné sz. Kovács Emilia s gyermekei.»

— A gyergyószentmiklósi «Kaszinó» fennállásának 25 éves jubileumát február hó 1 és 2-ik napjain tartja meg. Ez alkalommal a régibb műkedvelők a «Vasgyáros» című jeles színművet adják elő, az ünnep fényes és impozáns lesz; a férfi dalárda ez alkalomra külön darabokat tanult be. Az ünnepélyt díszes banket fogja bezárni.

— A «Kameliás hölgy» nagyatyja. A «Börsencour» egy még eddig ismeretlen kedves adomát közöl Dumas Sándor atyjáról. A «Kameliás hölgy» premiéréjén, a második felvonás közben, midőn felhangzottak a tapsok, melyek a rendkívüli sikert jelezték, az öreg Dumas, ki fiát a bálványozásig szerette, örömtől ragyogó szemekkel sántát föl-alá a színház folyosóján. Ekkor egy ostoba hízog, azt hívné, hogy valami kedveset mond, ezzel a szóval fordult hozzá: «Mindenesetre önnek is lényeges része van a darabban.» «Hogyné — kiált fel az öreg Dumas — hisz szerzője tölem származik.»

— Orosz mizériák. Az éhínség Kazánban, nagy mérveket ölt. A nyomor már a mult ősszel kezdődött. A lakosság segélyért kérvényez és azért folyamodott, hogy engedjék el az adókat. Az orosz haladópartí lapok e tényre utalva, kedvezőtlen színből tüntetik fel a pénzügyi helyzetet, melylyel a kormány kétkedett s azt mondják, hogy az állam vezető közegei nem voltak tekintettel a nép gazdasági fejlődésére. A kedvezőnek látszó pénzügyi eredmény tulajdonkép hátrányos az összegezésre nézve.

— Köszönetnyilvánítás. Nem mulasztatom el, hogy boldogult nőm végtisztességételen megjelent tisztikar, törvényszék, adóhivatal, városi tisztikar, a keresk. társulat, a kereskedő-ifjak társulata- és dalkörének — fájó szívünk és lelkünknek olyan jól eső működéséért hálás köszönetemet a nyilvánosság előtt ki ne fejezzem. Azoknak pedig, kik boldogult nőm koporsóját díszes koszorúkkal halmazták el — ekként nyilvánuló benső részvéteért, nemkülönben a helyi és vidéki nagy közönség tanusított részvéteért fogadják forró köszönetemet. Kézdi-Vásárhelyt, 1890. január 20. Dobal Lajos.

Farsang.

— A kézdimartonfalvi ev. ref. egyház 1890. évi február hó 1-én a Czell József ur házában zártkörű tánczestélyt rendez. Belépti-jegy: személyenkint 50 kr, család-jegy 1 frt 20 kr. Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak. Kezdeté fél 8 órákor.

— A kovásznai dalegyület f. évi február 15-én a piaci bálteremben zártkörű tánczvizigalmat rendez. A tiszta jövedelem felerészben a helybeli ev. ref. egyházközség orgoná- s más felerészben a gyászkoos-alap javára fordittatik. Az előjelek — mint mindig — most is oda mutatnak, hogy a rendezők fáradozásának szép sikere lesz.

— A gyergyószentmiklósi «Polgári olvasóköz» szokásos tánczestélye folyó hó 25-én lesz. A rendező-bizottság élén ifj. Vákár István elnök áll, a meghívók már szét is küldettek. Mint a farsang első s mindig kedélyes mulatságát a közönség figyelmébe ajánljuk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Fehér selyem szövetek 60 krtól 7 frt 45 krig méterenkint.

Sima és mintázott (150 különféle szín- és mintában) küld ruhadarabonkint és méterenkint portó- és vámmentesen G. Henneberg gyári raktára Zürichben. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

Sz. 5880. 1889.

tkkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a dálnoki egyházközség végrehajtható dálnoki Hadnagy Albert végrehajtást szenvedő elleni 187 frt 19 kr. Altkövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Dálnok községében fekvő, a dálnoki 372. sz. tjkvben 315, 316, 317, 318. hr. sz. 63 frt. 356, 357. hr. sz. 195 frt, 396, 397. hr. sz. 58 frt, 400, 401. hr. sz. 64 frt, 553, 554, 555, 556. hr. sz. 58 frt, 1258. hr. sz. 79 frt, 1734. hr. sz. 251 frt, 1752. hr. sz. 31 frt, 2300. hr. sz. 3 frt, 2352. hr. sz. 5 frt, 3367, 3368. hr. sz. 6 frt, 3932. hr. sz. 152 frt, 4015. hr. sz. 90 frt, 4143. hr. sz. 15 frt, 8066. hr. sz. 109 frt, 8078. hr. sz. 237 frt, 8148. hr. sz. 35 frt, 8262. hr. sz. 399 frt, 8946, 8949/1. hr. sz. 54 frt, 9396. hr. sz. 16 frt, 9499. hr. sz. 9 frt, 10169. hr. sz. 38 frt, 10172. hr. sz. 27 frt, 10621, 10622. hr. sz. 46 frt becsértékű ingatlanokra az arverést a fennebb ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte. és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi január hó 31-ik napján d. e. 9 órákor Dálnok községében a községházánál megartandó nyilvános arverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰0-át telekkönyvi testenként készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényozikk 42-ik §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-dik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a ki-küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság kirendelt egyes bírāja 1889. évi október hó 20-án.

Sz. 155. k. ig.

1889.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város a korcsmárlási jogot az 1890., 1891. és 1892-ik évekre kibérelte. Ezen bérleti jog alapján a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak az általam italmérési jövedékről szóló 1888. évi XXXII. t.-cz. végrehajtása iránt a mult évben 33450. sz. utasításhoz képest közhírré teszem:

a) hogy minden korcsmáros, vendéglős és kereskedő vagy bárki, a ki bort vagy sört, szeszt szállít be üzletébe, vagy lakásába, mielőtt azt lerakná, köteleztetik arról a városi fogyasztási adópénztárnál jelentést tenni, hogy az onnan kiküldendő regále-ór előjegyzékbe vehesse;

b) a ki az a) pont alatt körülírt kötelezettségek teljesítése után leraktározott sört, bort, más hordókba vagy palaczkokba lehozni kívánja, mielőtt más hordóba lehozást vagy palaczkozást végrehajtana köteles a fogyasztási adóhivatalnál levő regále-órt e szándékáról értesíteni s a lehozást annak jelenlétében teljesíteni;

